

in čiste vode, da se napije. Kdor je le malo časa pokladal suho hrano, gotovo ne bo več mokre dajal.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 152. Mora biti hladilna cev pri žganjarskem kotlu iz bakra, in ali je vse eno, če jo drugače izpeljem, nego je navadno? (L. B. v P.)

Odgovor: Hladilna cev ni ravno, da bi morala biti iz bakra, delajo tudi svinčene, a nikdar ne železnih. Sicer smete rabiti železno, ako je znotraj pocinjena, drugače je pa nerabna. Ako si napravite pravilno, kakasto ali kakor si koli bode zavito hladilno cev, in to iz železa, ter jo daste znotraj in morda tudi zunaj pociniti, stala Vas bode veliko več, nego primerna bakrena kakeršno je veliko lažje narediti. Kako je cev izpeljana, to je prav vse eno, glavna reč je, da par iz kotla toliko časa kroži po hladilni cevi, da se popolnoma izpremeni v tekočino.

Vprašanje 153. Imam blizu 20 let vsajeno hruševo drevo, ki je uže zelo veliko, a dosedaj ni še cvelo ni rodilo. Kaj je temu vzrok, in je kaj pomoči, da postane rodno? (M. R. na J.)

Odgovor: Drevo, ki je vsajeno v prav rodovitni, zlasti z dušikom močno gnojni zemlji, raste lepo, „žene le v les“ ter malo ali nič ne cvete ter prav nič ne rodi. Tako drevo suemo primerjati s človekom, ki ima polno dobre hrane: debeli se, pri tem pa postaja len, ne ljubi se mu delati, in človeštvo nima ničesar od njega. Tudi tako drevo jemlje iz zemlje več hrane, nego mu je koristno, raste bujno, a les, ki se dela, ni roden. Če bode drevo kedaj prav veliko, izsesalo bode zemljo, ne bode moglo toraj nič več toliko hrane iz nje dobivati, potem bode pa rodilo. Ker pa umni sadjar tega ne bode čakal, prikrajšal bode uže poprej drevesu hrano ter ga silil roditi. Kako pa to? Manj plodne zemlje mu ne more dati, pač pa mu lahko odvzame nekaj korenin, s čimer se tudi prikrajša hrana. Izkopljite zatoraj okoli drevesa jarek toliko daleč od debla, kolikor daleč segajo veje, in sicer toliko globoko, da posekate drevesu vse korenine, ki segajo do jarka. Delo pa zvršite jeseni ali pa prav zgodaj pomladi. Jarek seveda potem zaspite.

Vprašanje 154. Je li dobro, vino pretakati po leti, kadar vre ali ne? (O. v B. v Istri.)

Odgovor: Ker vino pretakamo ne le zaradi tega, da ga ločimo od droži, ampak tudi zato, da hitreje zori, zato bi ne bilo napačno, ako bi ga po leti pretakali, kadar ravno vre, kajti če kipeče vino pretočimo, tem prej bode pokipelo. Ker se pa vino, kadar dokipi, ustavi in drožje pade na dno, pravilno je, da ga takrat ločimo od droži, zato ga moramo tedaj v novič pretočiti. Iz tega sledi: Kipeče vino po leti pretakati, ni škodljivo, a je boljše čakati, da pokipi, ker ga potem itako moramo pretočiti. Ako je pa še na drožji in je

drožje morda uže bolno ter se je sploh bati, da se vino vsled poletnega kipenja ne pokvari (na pr. da naredi zavrelico), potem pa s pretakanjem ni odlašati.

Vprašanje 155. Izvolite mi v prihodnji „Novici“ naznaniti, kako je ravnati s cveticami, da postanejo gibate? (A. D. v D. pri R.)

Odgovor: To dosežete, ako sejete seme takih cvetic, ki cveto gibato, in ker se jih mnogo na ta način ne da razmnoževati, ako cvetice razmnožujete s koreninami, potaknenci ali cepiči. Da bi pa sami vzgojili iz jednostavno cvetočih vrst gibate, k temu je pa treba veliko razuma, strokovnega znanja, časa, denarja in pa sreče. Morda priobčimo ob priliki kaj več o tem.

Vprašanje 156. Imam dobro njivo, na kateri je rastel hmelj, ki sem ga pa zaradi mnogih sitnob opustil. Zemlja je bila ob nasadu hmelja 1 ^m/ globoko prekopana in dobro pognojena. Svet je nekoliko z ilovico pomešan in brez gramoza. Na tem svetu bode menda sadno drevje dobro uspevalo, ker pa moram zaradi nauležnih ljudi saditi le neužitno sadje, t. j. sadje za mošt, za to Vas vprašam, kje bi dobil lepih močnih moštnic, kedaj naj jih sadim in koliko narazen? (J. L. v M.)

Odgovor: Moštnic doboste pri kmetijski družbi v Ljubljani, pa tudi na pr. pri Fr. Ogorevcu v Brežicah, Klenertu v Gradci itd. Na Vašem svetu, katerega lastnosti so nam znane, je vse eno, če sadite drevje jeseni ali pa pomladi. Moštнице je saditi po 8 do 10 ^m/ narazen.

Vprašanje 157. Pri nas je tudi nekaj škropljenega trsnega listja pričelo rumeneti. Kaj je to? (D. S. v Sl. na Štajarskem.)

Odgovor: Trtno listje katero smo od Vas zahtevali, poslali smo potem gosp. vodji Dolencu v Grm, in on nam piše: Na poslanem listji so sledovi trojne bolezni: Peronospore, gleosperioma in blacrot. Našel sem tudi v šolskem vinogradu dobro škropljeno listje, ki je vendar polno peronospore. To pa prihaja od tod, ker je peronospora uže poprej udarila skozi listje, predno je bilo škropljeno. Kar se pa tiče gleosperioma (kozavosti), prepričan sem, da škropljenje pomaga: kajti našel sem, da se poškrpljena rana nič več ni širila, temuč se je zarasla. List, ki se je od roba naprej sušiti pričel, pa kaže bolezen „blacrot“, katere se Francozje bolj boje nego vsake druge. Tudi jaz sem tega zlodeja od posamezno zasledil.

Vprašanje 158. Ali krompirjeva zel ni škodljiva živini, če je škropljena z bakreno galico? (J. R. v Sv. V. pri Ptuj.)

Odgovor: Obširni odgovor na to vprašanje doboste v članku „Bakreni vitriol v trtarstvu in javno zdravstvo“ v 22. številki letošnjih „Novic“. Ker bode krompirjevo zel i tako šele krmili, kadar se krompir prekoplje, takrat bode uže zel izprana ter bode imela tako malo vitrijola na sebi, da jo smete brez skrbi pokrmiti.